

Gazeta ese de dóe ori pe septemana, adeca: Mercuria si Sambeta, Fóle'a candu se va puté. — Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f.: pe diumetate anu 5 f. m. e. inlainturulu Monarchiei.

GAZETA

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., si pe anulu intregu 14 f. Se prenumera la tóte postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petit“ se ceru 5 cr. m. e.

TRANSILVANIA.

Monarchi'a Austriaca.

Partea oficiósa.

Nr. pres. 1751 ex 1858.

ПЪБЛИКЪ ЧИЪНЕ.

Спре а фаче кале ла дптемеіереа школелорѣ де агрономіѣ, адекъ де лѣкрареа пѣмѣнтѣлаі дп мареле прінчипатѣ алѣ Ардеалѣ, амѣ отѣрѣтѣ, а лѣса съ се кѣлтівезѣ чінчї тїнерї пѣскѣдї арделенї, дп зна дїн школеле інѣерїорї де агрономіѣ, че се афлѣ дп церїале де сѣсѣ але коронеї, пе спеселе фондѣлаї, дптемеїатѣ дїн венїтеле, че ле адѣкѣ вїлетеле де вѣпѣторе.

Дїндре тїнерїї стїпендіацї ачеїа, карїї шї пѣпѣ акѣш с'аѣ дпзестратѣ кѣ о прекѣлѣтѣрѣ практикѣ кореспондѣторе дп врѣпѣлѣ дїн інстїтѣтеле де фелѣлѣ ачеста, шї дѣпѣ а лорѣ дпесѣпїрї апромітѣ пропѣшїрї маї де парте, съ аївѣ претїнсіоне а пѣшї, кѣ фолосїреа маї де парте а ачестѣ ажѣторїѣ, дптр'їнѣ ашезѣмѣнтѣ маї дпалѣтѣ агрономїкѣ, ка маї тѣрѣзїѣ съ се пѣтѣ аплїка ка професорї ла школа де агрономіѣ маї дпалѣтѣ, че се ва дптемеїе дп Ардеалѣ.

Чеїлаадї тїнерї стїпендіацї съ аївѣ дестїпѣчїѣне маї деапрѣне а дптра дп цѣра ачеста ка дпвѣдѣторї ла врѣпѣ дїн школеле практиче агрономїче інѣерїорї, че се ворѣ дпфїїнда, сѣѣ дѣпѣ дппрецїзѣрї, лї се ва лѣса економїсіреа пропрїелорѣ лорѣ тошіе мїчї, аѣ прїміреа де сервїсе ка економї, мѣїерарї, сеаѣ інспекторї де економїе ла тѣрѣпїрї маї шарї де тошіе.

Еѣ деокамдатѣ воїѣ мїжлочї прїміреа компетїторїлорѣ калїфікацї, че се ворѣ дпшїїнда, дп сепчїѣнеа I. (пропрїа шкоалѣ а агрономїкѣлаї ашезѣмѣнтѣ де дпвѣдѣтѣрѣ дела Течен-Лїввердѣ дп Боемїа, сеаѣ дѣпѣ дппрецїзѣрї, дп врѣпѣ алѣтѣ асемене ашезѣмѣнтѣ де дпвѣдѣтѣрѣ, пе спеселе фондѣлаї, че с'а поменїтѣ ла дпчепѣтѣ.

Кондїцїїне пентрѣ прїміре сѣпѣтѣ зрѣтѣоре:

- Кѣпошїнда лїмбеї петѣментї, ка а лїмбеї де дпвѣдѣтѣмѣнтѣ-, пе лѣпѣгѣ чеа зпѣрѣскѣ шї ромѣнѣскѣ, ка лїмбе але цереї дп Ардеалѣ.
- О вѣрѣстѣ челѣ пѣцїнѣ де 16 анї.
- Стрѣпѣтѣра тѣрѣпѣлаї пѣтернїкѣ шї сѣпѣтѣсѣ, доведїтѣ прїн знѣ атѣстатѣ дела докторѣлѣ де префектѣрѣ.
- Доведїреа кѣпошїнцелорѣ школастїче челорѣ де неапѣратѣ тѣрѣзїнцѣ, кѣм съ дпвадѣ ачеле дп школеле трївіалї, прїн знѣ атѣстатѣ школастїкѣ, шї докѣмѣнтѣреа деспре діліцїнтеа черчетаре а ледїїтѣлѣ дпвѣдѣтѣмѣнтѣ де репетїцїїне.
- Доведїреа, кѣткѣ компетїторїлѣ с'а шї дптрѣзїнцатѣ ла вр'о економїѣ, сѣѣ кѣтѣ а фостѣ ла ачееа, а сѣвѣршїтѣ лѣкрѣрї економїче-церепешїтї потрївїте кѣ вѣрѣста лї, шї кѣ с'а пѣрѣтатѣ чїпетїтѣ, кѣ докѣмѣнтѣ деспре тїмпѣлѣ, кѣтѣ а цїпѣтѣ а лї аплїкаре. Атѣстатѣлѣ де шоралїтате аре съ фїѣ адеверїтѣ де кѣтрѣ дерегѣторїа де претѣрѣ.
- Доведїреа стѣрїї шї а локѣїнцееї пѣрїнцїлорѣ аѣ а тѣторїлорѣ.

Маї дп коло компетїторїї, пе карї еѣ дї воїѣ пѣтѣ дестїпа пентрѣ прїміре дп знѣ асѣелѣ де ашезѣмѣнтѣ де дпвѣдѣтѣрѣ, аѣ пе тѣтѣ дпѣмѣплареа а се сѣпѣне дпкѣ ла есамїпѣлѣ де прїміре, че еосте прескрїсѣ, дела алѣ кѣрѣї ресѣлатѣ атѣрпѣ е-фептїва дптраре дп інстїтѣтѣ.

Дпшїїндаре маї деапрѣне деспре ачеста се ва да респен-тївїлорѣ ла тїмпѣлѣ сѣѣ.

Кѣрѣсѣлѣ деплїнѣ пентрѣ дпвѣдѣтѣрѣ цїне де регѣлѣ 3 анї; кѣ тѣте ачесте дпвѣдѣчееї, карї дптрѣ дпзестратї кѣ кореспондѣторе прекѣлѣгѣрѣ шї кѣ чева есперїїнцѣ агрономїкѣ, потѣ съ їспрѣвѣскѣ кѣрѣсѣлѣ дпкѣ шї маї кѣрѣндѣ.

Семестрѣлѣ де дпвѣдѣтѣрѣ се дпчепе кѣ 1. Оптомѣре алѣ фїѣкѣрї анѣ. Тїнерїї стїпендіацї прїмескѣ дп інстїтѣтѣлѣ де дпвѣдѣтѣрѣ пѣтрїтѣрѣ дп дарѣ, локѣїнцѣ шї дпѣвѣрѣкѣмїнѣтѣ; — шї ла дптрареа дп ашезѣмѣнтѣ аѣ съ адѣкѣ кѣ сїне пѣмаї претемелеле (скїмѣзїрїле) тѣрѣзїнчѣсе шї о дпдоїтѣ дпкѣлѣтѣмїнѣтѣ.

Пентрѣ тїнерїї стїпендіацї се ворѣ респѣнде шї опеселе кѣлѣторїеї дпколо шї дпкѣче.

Се дпцелѣѣе де сїне, кѣ пѣрѣтареа реа, сѣѣ лїпса де сїлїнцѣ шї де дпашїтаре, ар траѣе дѣпѣ сїне еокїдереа алѣмѣнѣлаї дїн іпотїтѣтѣ, прїн зрѣтаре шї пердереа ажѣторїнцееї.

Пѣрїнцїї сѣѣтѣторїї ачеїа, карї дорескѣ а кѣштїга пентрѣ фїї аѣ пѣлїї лорѣ дпвѣдѣтѣмѣнтѣлѣ дп дарѣ, арѣтатѣ де кѣтрѣ мїне, дп вр'о школѣ агрономїкѣ, аѣ съ ашѣтарепѣ черерїале де соїзѣлѣ ачесте, пе лѣпѣгѣ алѣтѣрареа доведїлорѣ прескрїсе, челѣ мѣлѣтѣ пѣпѣ ла 10. Ізлїѣ а. к., ла пресїдїлѣ гѣверпѣтѣмѣнтѣлаї ч. р. пентрѣ Ардеалѣ.

Сївїѣ, дп 31. Марцїѣ 1858.

Гѣверпѣтѣрѣлѣ марѣлаї прїнчипатѣ алѣ Ардеалѣлаї
Прїнчїпеле Каролѣ де Шварценѣбергѣ м. п.,
ч. р. генералѣ де арїлерїѣ.

Partea neoficiósa.

TRANSILVANIA.

Blasiu, in lun'a lui Martisioru 1858.

(Capetu din Numerulu trec.)

4) Istori'a naturala ar' fi mai cu scopu se se lase in gimnasiulu de josu, si se se scotia din celu de susu; pentru ca pruncii au mai mare plecare spre dens'a ca junii, au mai multu tempu si mai mare indemana; acestia ambla vér'a preniendu fluturi, gonge si adunandu buruieni, nu ca celi mari, cari au de asi bate capulu cu clasicii, si fiindu ocupati cu lucruri seriose, nu potu amblá dupa lucruri bagatele. Apoi sistemele le invetie naturalistii de profesiune, scolariloru lii de ajunsu a cunosce cele din giurulu loru, ale sci folosulu sean daun'a ce potu aduce, spre ale sci folosi au a se feri de ele. In loculu istoriei, nat. in gimn. de susu, ar' fi bine a se sui o parte de fisica din gimnasiulu de josu, care e mai grea si ne patrundietiosa cu mentea cea cruda a prunciloru. Cumca prin invetiarea istoriei naturali in gimn. de josu s'aru lati intre prunci si poporu materialismulu celu grosu, nu e adeveratu; ci chiaru din contra vediendu pruncii (si spunendulise) multifari'a constitutiune a naturei, mai tare amira atotopotentia lui Ddieu ce le au creatu tóte, si mai tare se indemna spre adorarea lui. Materialismulu celu grosu mai tare se póte lati prin geognosia si geologia din gimn. de susu. — In fine

5) Limb'a invetiamentului se ne fia totu cea materna. Acésta opiniune invecita cu atai ai mai fundata, cu catu — ca e recunoscuta si practizata de tota lumea civilizata; e recunoscuta chiaru si de aceia cari facura probe ca tóte sciintiele se le invetia in limba straina, dara la urma nici se aflara cu limba nici cu cunoscintie din incordarile cele nedumerite. Poporale cele luminate: germanii, anglii,

francii, italiei scl. n'aru fi potutu face pasi atatu de gigantici in sciintie, n'aru fi potutu ajunge la culmea civilizatiunei, in care se afla, deca ei ar fi tractatu sciintiele in limba straina necunoscuta or numai dupa multe greutati abia cunoscuta.

Acosta se nu o cugete cineva ca se dice cu cugetu de a negligea catu de pucinu limb'a diplomatica a statului, nu, nici de cum. Noi cunoscemu necesitatea limbei germane ca una, fora de a carei cunoscintia nu putemu se simu, caoe se tacu ca nimine pote imbracisia vre una deregatoria in statu, fora cunoscintia deplina a acestei limbi, dara mai incolo, i cunoscemu valorea care o are si ca limba cultivata si inavutita asupra sciintieloru si culturei germane; de acea dorimu si vremu a o invetia si a o sci catu se pote mai bine, dara in ore de ajunsu unde totu odata se da ocaziune a o analiza si strabate pe ne in medua. Ci invetianduse sciintiele in limba materna usioru, castiga tinerulu cu atatu mai multu timpu spre alu intrebui la invetiarea esapta a limbei germane, de care avemu aiata trebuintia. S. c. l. —

TRANSLIVANIA.

Брашовъ, 12. Априле п. Пъстръторъла ар, пръдъторъла пиере. Дпайте де ачеста кз 13 ани зпъла дин ачеи вървади, карии факъ опореа чеа маи фрътоць нз нзмаи нацизни дин кареа се трагъ, нз нзмаи штиинделоръ, чи оменими престе тотъ, мишкатъ де сръчиа ши липса маи мълтора динтре ай сби копчетъдени, къроръ нимини нз ле пвтеа ажта кз статорниче, ши а пвсъ дп кзетъ де а фаче зпъ ажторъ сиръ нъкар ценерадизни виitore prin дптемеiereа зпви фондъ де пенсияне. Ачелъ върватъ а виедзитъ дп мижлоклъ постръ, не есте кзпоскътъ ла тоци: Дп. Сенаторъ Петръ Лапге, еаръ астъзи метър алъ кополизалъ гъверниалъ дп Сивий. Че оз маи зичетъ мълте деспре отареа ши фолоскълъ сьсх атинскаи ашевъмънтъ кзпоскътъ аичи сьсх нътире де институтъ ценераалъ де пенсияни дин Брашовъ? Съ дусемпътъ нзмаи кътева цифре.

Нъмърълъ метърилоръ ачелвиаш крескъ дела дптемеiereа лъи дин аплъ 1844 пълъ астъзи ла 3373. — Къпиталъ адзналъ дин контривъдизниле анзале нъмърате де фиекаре метърв ажнсе дп 31. Деч. 1857 пълъ ла коидеравила сьмъ де 186,857 фр. 31 кр. м. к.; еаръ престе ачеа сьмъ се маи афлъ ла дирекциине зпъ депозитъ де 8578 фр. 45 кр. м. к. дела маи мълци метъри, карии де кътъ сьши вите а контривъ дп фиекаре анъ дп кърсъ де 17 ани дптръ дпцелескълъ статътелоръ пенсиянълви, маи вине аъ депзскъ къте о сьмъшоръ дпайте, каре апои ли се ашевъ ла каса де пъстратъ кз дождъ. Де ши ачестъ институтъ дпкъ нз ажнсе ла върста де 17 ани, елъ тотъши пълти дп аплъ 1857 ла 36 пенсиянари вървни, карии апъкасър а се препътра кз сьме маи мърчеле сьма де 2053 фр. 34 кр. м. к. — Еаръ къпиталъ нъмитъ фондъ неатинскъ еоте 56,228 фр. 25 кр.; еаръ фондъла дестинатъ пентръ пълтиреа пенсияноръ не вииторъ се афлъ деспърцитъ кз сьма де 130,629 фр. 6 кр. мон. к. — Ши ачестеа тоге дин пикътъръ де къте 30 кр. пълъ ла 2—3 фр. м. к. пълтици не лълъ сьсх 6 пълъ ла 12, ла 36 фр. пълтици не фиекаре анъ! Съ не маи гъдипъ, кз асемеа пълтишоре потъ фаче фърте мълци инши дин ачеле класе де оменъ, дптре каре лъксълъ, келъиеле орве, дешертъчънеа, дъмъивареа, деспърълъ мистъескъ не фиекаре анъ сьте де ми каре есх дин цера постръ дп цери стръине. — Дптр'ачеа чигиторъла каре дореште а се дпформа кз деатърънтълъ деспре ачестъ институтъ де пенсияне, сьши къштице статътеле ачелвиаш. —

Сивий, 9. Априле. „Телеграфъла romanъ“ а деокисъ еаръш копкърсх пентръ зпъ редакторъ, кареле ар фи алъ чинчילהа дела дптемеiereа лъи дин ан. 1853 дпкоче. Ници зпъ жърналъ ромънескъ дин къте екоистъ астъзи нз се поте фъли кз врео старе стрълъчитъ; еаръ „Газета“ дпкаи п'а липситъ аши десприе еа дпса тогъ стареа ши дппрециъръриле сале; дар апои „Телеграфъла“ пълне капакъ ла тоге. Се дъче мивъне кз че апатие ши непасаре се портъ пълкълъ дпкъ ши кътръ ачелъ жърналъ. Апои дъпъ тоге алте невои дпкъ ши липоз де редакторъ. — Лас' кз зпъ редакторъ бънъ, еаръ нз врепъ бълатъ, нз поте сьципе кз зпъ венитъ маи микъ де 1200 а 2000 фр. м. к., дар апои де знде сь скоци асемеа сьме, дькъ пълкълъ се портъ кз речелъ кътръ жърналистикъ. —

Ташпадъ, 2. Априле п. 1858.

(Дате статистиче.) Конскриереа попорълви савъ финитъ ши дп черкълъ Ташпадълви дп зилеле динтъи але лънеи лъи Марцидъ, — а къреиа ресълтатъ не гръвшъ алъ фаче комънъ кзпоскътъ. Черкълъ Ташпадълви копсъ дин 46 комънитъци ши 2 предие, дп каре се афлъ (фъръ стръини ши абсепци) 31,231 локитори. Дъпъ религионе: 1858 ром. католичъ, 18,799 зпиди, 4 пезници, 46 лътерани, 9928 реформаци, 10 зпитари, 1116 жидови ши 9 де диверсе копъсизни. Стръини се афлъ дп цинътълъ черкълви

1040, абсепци сьнт 539; — аша даръ озта тоталъ а попорълви фаче 32,810. — Дъпъ сексъ сьнт 15,978 вървади, ши 16,832 мъери. —

Cronica straina.

ТЪРЧИЯ. Константинополо, 1. Април п. Историа арестърии митрополитълви дела Салоникъ ши транспортареа лъи аичи еоте дъпъ штириле маи повъ мълтъ маи интересантъ де кътъ амъ фи крехътъ нои дпшине кз окасизнеа дпмъртъширилоръ постре дин Nr. трехътъ. Нз есте гъвернълъ търческъ ачела кареле а пвсх ла кале дин капълъ локълви арестареа ачелъ архипъсторъ висерическъ, чи есте дпсш сиподълъ патриарческъ дин Константинополо, копъсх дин къдъва демнитари (прогипендаци) висеричешти ши дин зпни мirenи динтре фамилиле фанариотиче. Ачелъ сиподъ денъми не митрополитълъ де Салоникъ патриархъ дп Александрия; еаръ възпндъ кз ачеста нз приимеште денъмиреа ши брешкъм нз вреа сь асълте де поръчילה оиподълви, ка ши кзм ар пвтеа сали чинева не зпъ омъ орикаре а приими врепъ постъ не каре ачота нълъ ва, — атънчи дъл денънциъ ла гъвернълъ търческъ ка пре зпъ пвсепсх, револъторъ асвпра горънчи маи тарилоръ сьи. Ници зпъ еропеанъ нз ши ва пвтеа есплика ници се ва дпшъка дъпъ идеиле де дрептъ че домнескъ не ла нои, кз ачела фаптъ а сьжнтълви сиподъ дин Константинополо. О сипъръ кавсъ секретъ се поте сокоти дин каре с'а потътъ паште ачела сиптелъ таре дп висерика анадолкъ, еаръ ачешаш оеатъпъ а фи политикъ. Къндъ дп Еуропа врепъш амплиотъ, врепъш демнитаръ, де алтминтреа омъ де таленте, активъ, дешептъ, попъларъ, се паре а девени кiarъ prin а са попъларитате сьсх prin симпатиле национале преа перикълосх ла локълви ши дп постълъ знде се афлъ, атънчи максима гъверnementалъ сьпъ: promoteatur ut amoveatur, адикъ не ромънеште: Съ фие пайнтатъ, пентръка сь ажнпъ денъртатъ. Тотъ асемеа се дпжмплъ къндъ врепъш омъ дп постълъ сьсх дъ врепъш скандалъ, пентръ каре нз ар мерита токма касаре; ашеа спре а депърта скандалълъ се департъ персона. Деспре митрополитълъ дин Салоникъ нз се зиче ници зпа ници алта дин сьсх атинселе кавсе; чи ое дъ кз сокотела о а треиа кавсъ, адикъ темереа ка нз кзмва преаефинциаса оз фие дп старе астъзи мълне де аши мижлочи дпайтеареа са ла скажнълъ патриарческъ дин Кнополе prin делътрареа патриархълви актълъ, чеа че де алтминтреа дп ръсъритъ се дпжмплъ де пенъмърате ори, дъпъ фиреа ши нестаторнича лъкрърилоръ де аколо, знде нимини нз поте фи сиръш ници мъкаръ не зпъ анъ дптрегъ де постълъ дптръ кареле се афлъ, афаръ нзмаи дькъ се ва determina де а ота тотъ кз мълна дп зпнпъ, прекъм есте проверълъ.

Крештинимеа дин къпиталъ ши кiarъ чеа дин орашеле провинциале се интересъз астъдатъ мълтъ де сортеа пъринтелъ митрополитъ дела Салоникъ. — („Presse“ ши „O. d. P.“)

Опиреа жърнаделоръ дин Търчиа де а се маи аместека дп черте висеричешти се еспликъ акъм ши маи вине, прекъмъ зрмеазъ:

„Presse d' Orient“ де о парте, „Bisantic“ де алта, каре амбе жърнале се пълкълъ дп Константинополо, челъ дин тъио франдозеште, честа гречеште, ота пълъ маи дъпъзъи тотъ дпкъиерате сьсх тотъ гата де чертъ ши зр. „Bisantic“ дпвизиа не „Пресъ“, кз ачеста ар апъра брешкъм коперитъ интереселе висеричеи апъсепе, мъкаркъ апъсепи сьсх romano-католичъи дин цериле търчешти аъ чеа маи пълциъ тревъпдъ де а фи апъради prin жърнале, къндъ вандиереле копъларе, маи въртосх франдозешти, азотриче, sardineze, spaniole, neapolitane, ши тоге челеалате але сьверанилоръ р. католичъи дп апъръ дп тогъ провинца ши дши ръсвзпъ де ориче пеледизиро ли с'ар фаче дин партеа търчилоръ; дин контръ „Преса“ афлъ, кз жърналълъ „Bisantic“ сьсх маска са религиосъ ар гони кзпоскътъ политикъ кзмпитъ, а кърей фортълъ сьпъ:

Рестаърареа империлви греческъ дп Константинополо кз ажторълъ Ръсиеи; сьсх дькъ нз се поте ашеа, гръдареа тътроръ церилоръ търчешти дп мълна Ръсиеи одатъ пентръ тогъдеазна. Се дпцелече де сине, кз Преса нз лincia а да не фаче ачела птрециъне моралъ, ачела стркъчъне каре а кзпринсх маи мълтъ маи пълциъ не тоге класеле социетъци дп ръсъритъ; еаръ маи въртосх оимониа сьсх адикъ вжзареа не ванъ а тинелоръ ши а рапгърилоръ висеричешти о бичъиа фъръ кръдаре, фъръ дпсх ка сь се атингъ вреодатъ де dogme, де дпкеиетъриле kredinцие, чи нзмаи де пеледизириле дпкъивате ши дпръдъчпате.

Еатъ дпсх кз динтр'одатъ сьсх нъмителе жърнале се фъкъръ приетине де кръче, ка ши кзм нз с'ар фи маи чертатъ ници одиноръ. (Бъпъ-оръ кзм ай зиче кз оз се ре'мнпаче алте дозъ жърпълече дин Ардеалъ, каре къте одатъ се чертъ ръш пентръ кз нз штиъ кзм сьши дппардъ сръчиа дптре оине.) Дькъ ачеле дозъ жърнале дела Кнополе ашеа причипъ кзвобъ, шаре, грехъ кзмъпнито

Dea червлъ съ пз фѣ пророкѣ адеврѣтѣ, дпсъ кз тоте астеа еѣ зикѣ, кз дпкъ знѣ кзтретѣрѣ ка челѣ дпн 1838 шѣ кзполеле кадѣ дпмпрезпѣ кз тѣрпзлеле дорѣ фѣрѣ де пѣчѣ о мѣнтзпнѣ. Ар фѣ де дорѣтѣ кз дпалта стѣпнѣре а Ромѣнѣѣ съ се птересеце, ба съ шѣ лпѣскѣ ачестѣ монѣментѣ де пнпѣ, кѣчѣ ачеста есте челѣ маѣ скѣмпѣ обѣктѣ дпн кѣте а поседатѣ вр'о датѣ Ромѣнѣѣ.

Тотѣдеазна тѣрпмеа знѣ попорѣ съ кзпѣште прпн монѣментеле че ле поседе; дар маѣ мѣлтѣ тѣрпмеа сѣфлетѣлѣ знѣ попорѣ съ докѣментѣзѣ прпн пѣстрареа шѣ прѣдѣреа монѣментелорѣ шѣ прпн спрѣжпнѣре артелорѣ фѣрѣмѣсе.

Нѣ тѣ дпдоѣскѣ, кз дпалта стѣпнѣре ва фѣ авѣтѣ де кзпетѣ дестѣле орѣ, ка съѣ вѣе дптр'ажѣторѣз ачестѣ монѣментѣ; преа пробавѣрѣ кз а шѣ трпмпѣскѣ артѣстѣ кзпоскѣторѣ, ка съ рппортезе деспре стареа лѣкрѣлѣ; ба шѣ маѣ мѣлтѣ: съ факѣ шѣ знѣ devicѣ пѣптрѣ репарареа бѣсерѣчѣѣ. Дпсъ devicѣлѣ ва фѣ фостѣ тотѣдеазна астѣелѣ, дп кѣтѣ пѣте кз кѣтѣ вѣстѣрѣѣ п'а фостѣ дп старе де а рѣспнѣде о аша сѣмѣ дппрозѣтѣре. Кз тоте ачестеа че ѣаѣ пѣсатѣ артѣстѣлѣ дпсѣрѣчатѣ кз devicѣлѣ? Нпмпѣкѣ; кѣчѣ дпксѣлѣ шѣ а лѣатѣ де кзрѣкѣлѣ пе тотѣ тпмпѣлѣ че а шезѣтѣ дп монѣстѣре пе келѣтѣла фондѣлѣ шѣ дп зрѣмѣ — пе лѣпгѣ лѣафа че шѣ о трѣѣеа фѣрѣ дпдоѣлѣ — дпшѣ ва фѣ прпмпѣтѣ шѣ о деосевѣтѣ рѣмѣнѣраѣѣе. Амѣ азѣтѣлѣ ворѣндѣ дестѣле орѣ, кз астѣелѣ де авѣзѣрѣ съ дптѣмпѣлѣ фѣрте десѣ, пѣпѣ дпзѣлѣѣ де астѣлѣ.

Оаре дп пресѣнтѣ маѣ гѣндѣште чпнева ла трпста сѣрте а ачестѣ бѣсерѣчѣѣ? Таре тѣ темѣ, кз шѣ ачѣста есте кз тотѣлѣ пѣрѣоѣтѣ дптокѣмѣ ка шѣ челѣелѣте бѣсерѣчѣѣ де пе ла сате. Те ловѣште о жале кѣндѣ трѣчѣ прпн сателе дпн Ромѣнѣѣ — ба шѣ прпн ораше, шѣ дпптрѣ тоте каселе тѣрпторѣлорѣ, каса лѣ Dzeѣ есте чеа маѣ стрѣпѣоѣсѣ. Оаре де знде вѣне ачѣста? Ка съ дпмѣраче пе преотѣ кз орѣатѣрѣ скѣмпѣ, съ афѣлѣ крѣштѣнѣ бпнефакторѣ дестѣлѣ; ба ла тѣлѣте бѣсерѣчѣѣ афѣ дпмѣрѣкѣмпѣнтѣ дпкѣтѣлѣ аколо ле мѣпкѣ молѣле, пѣтрѣзѣчѣѣнеа шѣ мѣчѣзеала; дар пѣптрѣ репарареа касѣѣ челѣлѣ вѣчпкѣлѣ пѣ съ дпдѣрѣ съ деа пѣчѣ зѣче парале.

Дар кѣм съ афѣлѣ бпнефакторѣ карѣѣ: знѣлѣ кѣмпѣрѣ знѣ фалонѣ, алѣлѣ знѣ стѣхарѣлѣ, еарѣ знѣ алѣ трѣлѣеа епѣтрафѣрѣлѣ, рѣкавѣде ш. а.; алѣѣ еарѣ келѣтѣескѣ съ дпмѣраче ѣкѣна Маѣчѣ Домпѣлѣлѣ кз матерѣѣ скѣмпѣ де рокѣѣ шѣ кз тѣрѣеле пѣпѣ о фаче пѣпѣшѣ, факѣ тѣпѣ шѣ пѣчѣре де арѣпнтѣ, шѣ дпмѣракѣ ѣкѣне дптрѣѣѣ кз арѣпнтѣ пѣпѣ че факѣ дпн ѣкѣне пѣѣкѣне? Оаре п'ар фѣ маѣ вѣне знѣ ка ачѣѣа съ пѣ ватѣме порѣпѣка а дѣѣ; чѣ ачеле келѣтѣелѣ съ ле алѣче маѣ вѣне ла репаратѣрѣ де бѣсерѣчѣѣ. Нѣ зѣкѣ ка съ факѣ знѣлѣ сѣпгѣрѣлѣ, чѣ тоѣѣ ачѣѣа съ кѣптрѣвѣе кз пѣтерѣ знѣте, шѣ аша фѣрѣ ка съ жѣртѣѣскѣ лѣлѣтѣ, тотѣшѣ ар пѣтеа съ репареѣе маѣ знѣорѣ кѣндѣ дпчѣе а съ отрѣка шѣ пѣпѣ че спѣртѣра есте маѣ мѣкѣ.

Тотѣ асѣменеа с'ар пѣтеа фаче шѣ кз бѣсерѣка дела Кѣртеа де Арѣшѣ, акѣма пѣпѣ пѣ апѣкѣ а съ дѣрѣжѣма кз тотѣлѣ; кѣчѣ апѣѣ, келѣтѣелѣ ар фѣ дптр'адѣврѣлѣ аша де шарѣ, дп кѣтѣ пѣ штѣѣ дѣкѣ департаментѣлѣ де фпнанѣе ѣрѣкѣндѣ ар фѣ дп старе съ слѣвоѣзѣ о аша тѣре сѣмѣ.

Еѣ адѣкѣ аѣчѣ де есѣмпѣлѣ о бѣсерѣкѣ дпн Трансѣлѣванѣѣ (дп Впзокѣна) сѣракѣ, фѣрѣ мошѣѣ, фѣрѣ венѣтѣ; кѣарѣ кз дѣскѣлѣ пѣ крѣзѣлѣ кз съ адѣкѣ медѣо калѣуло, пе о Дѣмпнѣкѣ маѣ мѣлтѣ де 6 крѣчѣрѣ знѣѣ (28 парале) прпн зрѣтаре, кѣндѣ тоте Дѣмпнѣчѣле шѣ сѣрѣзѣторѣ прѣсте апѣ 72, ачѣста ар адѣче 7 фр. шѣ 12 кр. (48 лѣѣ шѣ 26 парале); кз тоте ачестеа бѣсерѣка съ репареаѣлѣ вѣне, съ дппѣдѣвѣште маѣ пѣѣпнѣ, дар тотѣшѣ де ажѣнсѣ.

(Ва зрѣма.)

Oravitia, in 31. Martiu 1858.

In anulu 1853 si 1854 P. O. Domnu consiliariu scolaru Constantinu Ioanovicu si cav. ord. Franciscu Iosifu I. a redicatu in totu Banatulu platile invetiatoriloru de 4 ori mai susu de catu ce erau pene aci, ca erau cu totul neamesurate timpiloru; ба in anulu 1856 visitandu earasi scѣlele, aflanduѣe in multe locuri si cate 200 de prunci, acolo au mai redicatu o clasa sѣu de fetitѣ sѣu de prunci. In anulu 1858 earasi visitandu scѣlele si cugetandu, ca de ѣre ce au redicatu platile de 4 ori mai susu, asia si invetiatorii se arete totudeodata si sporiu de 4 ori mai mare decatu ce au aratatu pene acuma; insa omenѣѣ nu potu fi intru tѣte asemenea unulu altuѣa, adeca: si intre invetiatorii unѣѣ sunt mai harnѣcѣ, eara altѣѣ mai slabutѣ; si asia se intѣplѣ de dпн cerc. Wasioviu si Oravitiei pre vreo 30 de invetiatorii iau luatѣ la protocoln, eara pe vre o 3 iau si delaturatu. De aici се 'si iee esemplu toti aceѣ invetiatorii, pre cari ѣѣ mustra consciintѣ'a

Pedantѣrѣ рѣсѣнѣзѣторѣѣ
IAKOBѢ MѢREѢIANѢ.

pentru ne-implinirea da'orintieloru sale invetiatorescѣ, si se caute a se indrepta in catu i se pѣte; pentru ca dela invetiatorii astѣpta neamulu viitorimea sa. Cu aceasta ocaziune trebuie se laudu si meritulu. Intѣmplarea mau facutu se audu si eu unu esamenu romanescu in comunitatea Secasiu tienutu in 14. Martiu a. c. Aici dupa esirea din sant'a biserica, fundu aprѣpe la 40 de ѣmeni adunati spre intimpinarea P. O. Dsale, Dsa a tienutu o precuventare populara, dupa carea doi scolari tienura 2 cuventari, una D. consiliariu, alta poporulu de a tramite mai cu deadinsulu pruncѣѣ la scѣla.

Pruncѣѣ se au esaminatu din tѣte studiile, ѣra mai alesu din geografia in romana si germana, aratandu pre mapa tierile si orasielѣ din Europa cu bunu sporiu si desteritate, si invetiatoriulu de acolo merita in privint'a airguinteѣѣ puse pe altariulu comunu, tѣta lauda,—

Unu banatianu.

БЪЛЕТИНЪЛЪ ОФИЧАЛЪ.

Nr. 1337/1858.

ESCRIERE DE CONCURSU.

Spre ocuparea postulu de pedagogu suplentu la scѣla gr. n. u romana din comunitatea Thees, cu care urmatѣrele emolumente anuale, adica:

- Plata anuala in bani 60 fr. m. conv.
- 18 metrete de grau.
- 18 metrete de cucurudiu.
- 12 punti de luminari, 15 punti de sare si 36 punti de slanina.
- 3 stanjini de lemne.
- 2 jugere de livada si o jumetate de gradina pe lungu cortelu naturalu, sunt legate, se escrie concursu in urmarea emisulu inaltulu c. r. guberniu din 18. Augustu 1856, Nr. 12,601 pene la capetulu lunci Aprilie cu aceea bagare de seama, ca din atinsele emolumente la positiunea a, b, c si d) pentru suplentu $\frac{2}{3}$ si pentru aternatulu pedagogu $\frac{1}{3}$ parte sunt determinate.

Cerintiele au sefiadocumentate cu atestaturi despre cursulu preparandialu, aplicarea de pene acuma, despre corecta purtare morala, politica, si sciintia limbiloru, apoi oficiolatulul comunalu din Thees au a se tramite.

Timisiѣra, in 18. Martiu 1858.

(3—3)

C. r. oficiolatu cercularu.

Insciintiare de Prenumeratiune

la

Gazet'a Transsilvaniei

s i F ѳ i ' a

pentru *Minte, Inima si Literatura*

dela 1. Aprilie 1858.

SEMESTRU I.

Pretulu pe unu patrariu de anu e 2 f. 30 cr. m. c. in leuntrulu Monarchieѣ si 3 f. 30 cr. sѣu 10 $\frac{1}{2}$ sfanti in afara.

Prenumeratiunea se face pela c. r. oficie postale si la cunoscuti vechѣѣ nostri DD. Corespondenti, ca si pana acuma. —

Cei ce remasera cu refuieѣla prenumeratiunei se binevoѣсѣa a ne tramite restantiele fora amanare pentru purtarea speseloru tipariei.—

Кѣрѣсѣрѣле ла вѣрѣсъ дпн 14. Априлѣе к. н. стаѣ ашеа:

Аѣѣо ла газѣтѣ дпмпѣрѣтѣштѣ	7 $\frac{1}{2}$
„ „ арѣпнтѣ	105 $\frac{7}{10}$
Дпмпрѣмѣтѣлѣ 1854	108
„ чѣлѣ националѣ дпн ан. 1854	84 $\frac{1}{10}$
Овлѣгаѣѣлѣ металѣче векѣ де 5 %	81 $\frac{1}{4}$
Дпмпрѣмѣтѣлѣ де 4 $\frac{1}{2}$ % дела 1852	71 $\frac{1}{10}$
„ де 4 $\frac{0}{10}$ детѣо	—
Сорѣѣлѣ дела 1839	128 $\frac{1}{2}$
Акѣѣѣлѣ банкѣлѣлѣ	973

Аѣѣо дпн Брашовѣ дпн 15. Априлѣе п.

Азрѣлѣ (газѣтѣнѣ) 4 фр. 49 кр. мѣк. — Арѣпнтѣлѣ . . . 3 $\frac{1}{2}$ %

Едѣѣѣнеа кз тппарѣлѣлѣ лѣ
IOANNE GOETT.